

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Enten – Eller. Første del

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 2", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 2*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1997 , s. III. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ee1-txt-shoot-id5be56c6c-be63-49b1-aa41-bc1b40b0b2c4.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 2

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Hvor fordævelig Kjedsommelighed er, det anerkjende nu ogsaa alle Mennesker i Forhold til Børn. Saalænge Børn mere sig, saalænge ere de altid artige, det kan man sige i allerstrengeste Forstand, thi blive de endog i Legen stundom ustyrlige, saa er det egentlig, fordi de begynde at kjede sig; Kjedsommeligheden er allerede i Anmarsch, kun paa en anden Maade. Naar man derfor vælger en Barnepige, saa seer man altid væsentlig paa, ikke blot at hun er ædruelig, trofast og skikkelig, men man tager tillige et æsthetisk Hensyn til, om hun veed at mere Børnene, og man vilde ikke tage i Betænkning at give en Barnepige Afsked, naar hun befandtes ikke at have denne Egenskab, om hun end havde alle andre fortrinlige Dyder. Her anerkjendes jo tydeligt nok Principet, men saa besynderligt gaaer det til i Verden, i den Grad har Vane og Kjedsommelighed taget Overhaand, at Barnepige er det eneste Forhold, i hvilket Æsthetiken skeer sin Ret. Naar Een vilde fordre Skilsmisse, fordi hans Kone var kjedsommelig, eller man vilde fordre en Konge afsat, fordi han var kjedsommelig at see paa, eller en Præst jaget i Landflygtighed, fordi han var kjedsommelig at høre paa, eller en Minister afskediget, eller en Journalist straffet paa Livet, fordi han var rasende kjedsommelig, saa vilde man ikke være istand til at trænge igjennem. Hvad Under da, at Verden gaaer tilbage, at det Onde mere og mere griber om sig, da Kjedsommeligheden tiltager og Kjedsommelighed er en Rod til alt Ondt. Dette kan man forfølge lige fra Verdens Begyndelse. Guderne kjedede sig, derfor skabte de Menneskene. Adam kjedede sig, fordi han var alene, derfor skabtes Eva. Fra det Øieblik af kom Kjedsommeligheden ind i Verden, og voxede i Størrelse paa det Nøiagtigste alt eftersom Folkemængden voxede. Adam kjedede sig alene, derpaa kjedede Adam og Eva sig i Forening, derpaa kjedede Adam og Eva og Kain og Abel sig en familie, derpaa tiltog Folkemængden i Verden, og Folkene kjedede sig en masse. For at adspredde sig fattede de den Tanke at bygge et Taarn, der var saa langt, at det ragede op i Skyen. Denne Tanke er ligesaa kjedsommelig som Taarnet var langt, og et forfærdeligt Beviis paa, hvorledes Kjedsommeligheden havde taget Overhaand. Derpaa bleve de adspredte over Verden, ligesom man nu reiser udenlands, men de vedbleve at kjede sig. Og hvilke Følger havde ikke denne Kjedsommelighed. Mennesket stod høit og faldt dybt, først ved Eva, saa fra det babyloniske Taarn. Hvad var det paa den anden Side, der opholdt Roms Undergang, det var panis og circenses. Hvad gjør man i vor Tid? Er man betænkt paa noget Adspredelses-Middel? Tvertimod man fremskynder Undergangen. Man tænker paa at sammenkalde en Stænderforsamling. Kan der tænkes noget Kjedsommeligere saa vel for de Herrer Deeltagere som for den, der skal læse og høre om dem? Man vil forbedre Statens Finanser ved Beparelser. Kan der tænkes noget Kjedsommeligere. Istedendfor at forøge Gjælden, vil man afbetale den. Efter hvad jeg kjender til de politiske Forhold, vil det være Danmark let at aabne et Laan paa 15 Millioner. Hvorfor tænker Ingen derpaa. At et Menneske er Geni og ikke betaler sin Gjæld, det hører man dog af og til, hvorfor skulde en Stat ikke kunne gjøre det Samme, naar der blot er Enighed? Man aabne da et Laan paa 15 Millioner, man anvende det ikke til Afbetaling, men til offentlig Forlystelse. Lader os feire det tusindaarige Rige med Fryd og Gammen. Som der nu overalt staaer Bøsser, hvori man kan lægge Penge, saa skulde der da overalt staae Skaale, hvori der laae Penge. Alt vilde blive gratis; man gik gratis i Theatret, gratis til de offentlige Fruentimmer, man kjørte gratis til Dyrehaugen, man blev begravet gratis, gratis blev der holdt Tale over Een; jeg siger gratis; thi naar man altid har Penge ved Haanden, saa er paa en Maade Alt gratis. Ingen maatte eie fast Eiendom. Kun med mig skulde der gjøres en Undtagelse. Jeg forbeholder mig 100 Rbdlr. om Dagen fast i Londoner Bank, deels fordi jeg ikke kan have Mindre, deels fordi det er mig, der har givet Ideen, endelig fordi man ikke kan vide, om jeg ikke kunde hitte paa en ny Idee, naar de 15 Millioner vare forbrugte. Hvad vilde Følgen af denne Velstand blive? alt Stort vilde strømme til Kjøbenhavn, de største Kunstnere, Skuespillere og Dandserinder. Kjøbenhavn vilde blive et andet Athen. Hvad vilde Følgen blive? Alle Rigmænd vilde nedsætte sig i denne Stad. Blandt Andre vilde vel Keiseren af Persien og Kongen af Engelland ogsaa komme hertil. See her er min anden Idee. Man bemægtiger sig Keiserens Person. Maaskee vil Een sige: der bliver Oprør i Persien, man sætter en ny Keiser paa Thronen, det er skeet saa ofte før, og den gamle Keiser falder i Prisen. I saa Fald er det min Idee, at man sælger ham til Tyrken, han vil nok vide at gjøre ham i Penge. Dertil kommer endnu en Omstændighed, som vore Politikere ganske synes at overse. Danmark er Ligevægten i Europa. Der kan ikke tænkes nogen lykkeligere Existens. Jeg veed det af egen Erfaring. Jeg var engang Ligevægten i en Familie, jeg kunde gjøre lige hvad jeg vilde, det gik aldrig ud over mig, men altid over de Andre. O! maatte min Tale trænge hen til Eders Øren, I som ere satte paa de høie Steder, til at raade og raade, I Kongens og Folkets Mænd, vise og forstandige Statsborgere af alle Classer! Seer Eder dog for! Gamle Danmark gaaer under, det er fatalt, det gaaer under af Kjedsommelighed, det er det Allerfataleste. I Oldtiden blev den Konge, der skjønnest besang den afdøde; i vor Tid burde den være Konge, der sagde den bedste Vittighed, den Kronprinds, der gav Anledning til, at den bedste Vittighed blev sagt.